Lietas Nr. C28391215
Lietas arhīva Nr. CA-0305-17/20

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
**2017.gada 1.jūnijā**

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Pliča
tiesneši S.Buivide un M.Sviķis
ar sekretāri M.Buličevu,
piedaloties zvērinātiem advokātiem R.Matjušinai un A.Pugejam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34 civillietu /pers. F/ prasībā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību /Nosaukums A/ par pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu sakarā ar /pers. F/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 20.aprīļa spriedumu.

**APRAKSTOŠĀ DAĻA**

2015.gada 1.decembrī /pers. F/ (turpmāk - prasītājs) cēlis tiesā prasību pret dzīvokļu īpašnieku biedrību /Nosaukums A/ (turpmāk – atbildētāja) par pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu. Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un argumenti:

Prasītājs ir dzīvokļa īpašuma Nr./adrese/, īpašnieks, savukārt, atbildētāja ir dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekotāja.

2015.gada 12.maijā atbildētāja nosūtījusi prasītājam pirmstiesas brīdinājumu par apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu maksājumu neizpildi, informējot prasītāju, ka saskaņā ar atbildētājas datiem uz 2015.gada 1.maiju prasītājam ir parāds par apsaimniekošanas un komunāliem pakalpojumiem 479,88 *euro* apmērā un aprēķināts līgumsods 21,45 *euro* apmērā. Ar brīdinājumu prasītājs uzaicināts samaksāt naudas summu 501,03 *euro* apmērā un brīdināts par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

2015.gada 18.jūnijā prasītājs nosūtīja atbildētājai iesniegumu, norādot, ka nepiekrīt brīdinājumā norādītajam parādam, jo apšauba izsniegto rēķinu pareizību. Prasītājs iesniegumā lūdza atbildētāju izsniegt parāda summas detalizētu atšifrējumu, iepazīstināt ar aprēķinu metodi, līgumu, uz kura pamata atbildētāja darbojas, un uzrādīt attiecīgo komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus par visu brīdinājumā norādīto neapmaksāto periodu, lai prasītājam būtu iespēja pārbaudīt aprēķinu pareizību un rēķinu pamatotību.

Atbildi uz iesniegumu prasītājs nav saņēmis. Līdz ar to prasītājam nav zināms, kāda ir maksājumu aprēķināšanas metodika, un nav ziņu par līgumu, kuru dzīvojamās mājas /adrese/, kopīpašnieki it kā bija noslēguši ar atbildētāju. Starp prasītāju un atbildētāju līgums nav noslēgts.

Prasītājs norāda, ka ir izveidojusies situācija, ka atbildētāja turpina izsniegt prasītājam rēķinus, bet nesniedz nekādus paskaidrojumus vai pamatojumus savām darbībām un aprēķiniem. Prasītājam nav iespējams pārbaudīt rēķinos norādītās summas, tādēļ prasītājam var izveidoties ievērojams parāds. Prasītāja ieskatā, atstājot bez ievērības prasītāja likumisko prasību, atbildētāja ir nodarījusi prasītājam morālo kaitējumu, kuru prasītājs novērtē vienas minimālās mēnešalgas jeb 360 *euro* apmērā.

Ņemot vērā iepriekš norādīto un pamatojoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.$^2$pantu, prasītājs lūdz tiesai uzlikt atbildētājai par pienākumu atbildēt uz prasītāja 2015.gada 18.jūnija iesniegumu, uzlikt pienākumu atbildētājai izsniegt prasītājam līguma kopiju, pamatojoties uz kuru atbildētāja veic dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekošanu, metodi, pēc kuras tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem, un komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, uz kuru pamata tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem, piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam morālo kaitējumu 360 *euro* apmērā un visus tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja dzīvokļu īpašnieku biedrība /Nosaukums A/ tiesā iesniegusi paskaidrojumus. Norāda, ka prasību neatzīst un ka pēc prasītāja lūguma ir veiktas dažādas pārrunas par dažādiem apsaimniekošanas jautājumiem, tostarp par apsaimniekošanas maksu, par komunālo pakalpojumu rēķiniem un to aprēķināšanas metodikām. Katru gadu notiek vairākas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces un visi apsaimniekošanas jautājumi tiek apspriesti dzīvokļu īpašnieku kopībā. Prasītājs aktīvi piedalās kopsapulcēs, bet atsakās reģistrēties dzīvokļu īpašnieku kopsapulces reģistrā.

Paskaidrojumos atbildētāja norāda, ka prasītājs vairākas reizes dzīvokļa īpašumu pārformējis uz savu meitu /pers. G/ un atpakaļ uz sava vārda, nebrīdinot apsaimniekotāju. Prasītājs vairākas reizes ir atteicies noslēgt apsaimniekošanas līgumu. Prasītājs par dzīvokli maksā neregulāri un nepilnā apjomā, lai gan viņam ir nodrošināti visi apsaimniekošanas un komunālie pakalpojumi. Visi dokumenti un rēķini atrodas desmit minūšu attālumā un prasītājs vairākas reizes bijis aicināts uz biroju, lai iepazītos ar visiem dokumentiem, bet prasītājs atteicies.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 20.aprīļa spriedumu /pers. F/ prasība apmierināta daļēji. Tiesa nospriedusi uzlikt pienākumu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ sniegt atbildi uz /pers. F/ 2015.gada 18.jūnija iesniegumu un uzlikt pienākumu izsniegt /pers. F/ dzīvojamās mājas /adrese/ uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma kopiju. Prasība daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt aprēķinu metodi, izsniegt komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus un par morālā kaitējuma atlīdzināšanu noraidīta.

Tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītājam, kā dzīvokļa Nr./adrese/ īpašniekam ir pienākums saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā. Tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieki pārvaldīšanas līgumu ir noslēguši saskaņā ar dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, un tas ir saistošs ikviena dzīvokļa īpašniekam.

Izvērtējot prasītāja prasījumu pamatojumu, kopsakarā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.$^2$ pantu, tiesa atzinusi par nepamatotu prasītāja apgalvojumu, ka viņam nav zināms par attiecīgo kritēriju un metodiku, ko bija apstiprinājuši dzīvojamās mājas /adrese/, kopīpašnieki, jo to nosaka Ministru kabineta noteikumi. Tiesa ņēmusi vērā, ka prasītājam bija iespēja iepazīties ar metodi, pēc kuras tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem /adrese/ pieņemšanas laikā, par ko prasītājam ir paziņots.

Atsaucoties uz Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta trešo un ceturto daļu, tiesa secinājusi, ka likumdevējs ir skaidri noteicis kārtību, kādā dzīvokļa īpašnieks var aizstāvēt savas aizskartās tiesības, proti, prasības tiesvedības kārtībā, turklāt ierobežotā laikā, tādējādi sekmējot dzīvokļu īpašnieku

kopsapulces pieņemto lēmumu efektivitāti un tiesisko noturību.

Tiesa atzinusi par pamatotu prasītāja argumentu, ka dzīvokļa īpašniekam ir tiesības saņemt informāciju par to, kā tiek veikta kopīpašumā esošās dzīvojamās mājas apsaimniekošana, un ka atbildētājas pienākums ir sniegt dzīvokļu īpašniekiem šādu informāciju un atbildēt uz viņu iesniegumiem pēc būtības.

Ņemot vērā to, ka prasītājam nav citu iespēju pārliecināties, vai izdevumi ir samērīgi ar mājas vajadzībām, vai izdevumi ir saskaņoti ar dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopību un vai līdzekļi tiek izlietoti atbilstoši likuma prasībām, tiesa atzinusi, ka ir apmierināms prasījums par pienākuma uzlikšanu atbildētājai sniegt atbildi uz prasītāja 2015.gada 18.jūnija iesniegumu un prasījums izsniegt prasītājam dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumu.

Atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.1013 „Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu mājās norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu" 4.punktu, tiesa secinājusi, ka mājas pārvaldniekam ir pienākums iepazīstināt dzīvokļu īpašniekus ar pakalpojumu līgumu nosacījumiem, nevis izsniegt tiem pakalpojuma sniedzēju rēķinus. Tiesa uzskatījusi par pamatotu atbildētājas norādīto, ka prasījums par pakalpojuma sniedzēju rēķinu izsniegšanu ir nekonkrēts un nav izpildāms, jo nav norādīts, kādu komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķini un par kādu laika posmu būtu izsniedzami. Ievērojot iepriekš norādīto un ņemot vērā to, ka prasītājs nav minēto darījumu dalībnieks, tiesa noraidījusi prasījumu uzlikt par pienākumu atbildētajam izsniegt komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus un prasību šajā daļā atzinusi par noraidāmu.

Attiecībā uz prasītāja prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu 360 *euro* apmērā tiesa, izvērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus, secinājusi, ka Civillikuma 1635.panta trešajā daļā paredzētie izņēmuma gadījumi, kuros cietusī persona ir atbrīvojama no pierādīšanas pienākuma, konkrētajā gadījumā nav piemērojami un nepastāv morālā kaitējuma esamības prezumpcija.

Atsaucoties uz judikatūru, tiesa atzinusi, ka lietas materiālos esošie pierādījumi un prasītāja pārstāves sniegtie paskaidrojumi nedod pamatu uzskatīt, ka prasītājs būtu piedzīvojis tādas garīgas ciešanas, sāpes vai pārdzīvojumus, kuru iemesls varētu būt atbildētājas nesniegtā atbilde uz iesniegumu un neizsniegtie prasītie dokumenti. Tiesa ņēmusi vērā, ka neērtības un nepatīkamas emocijas nav atzīstamas par garīgām ciešanām. Atsaucoties uz Civillikuma 2296.pantu, tiesa norādījusi, ka prasītājs nav norādījis un nav pierādījis, ka atbildētājas atbildes nesniegšana uz viņa 2015.gada 18.jūnija iesniegumu un dokumentu neizsniegšana būtu radījusi prasītājam kādu zaudējumu. Tiesa uzskatījusi, ka nav pamata vērtēt prasītāja norādīto pirmās instances tiesas nolēmumu analoģiskā strīdā kā judikatūru, kuru tiesai būtu pienākums ievērot atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta noteikumiem.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka prasījums par kompensācijas par morālā kaitējumu piedziņu nav pierādīts un ir noraidāms.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, tiesa piedzinusi no atbildētājas par labu prasītājam valsts nodevu 71,14 *euro*. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.pantu, ņemot vērā, ka prasība apmierināta daļēji, no atbildētājas par labu prasītājam piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 120 *euro*, savukārt, no prasītāja par labu atbildētājai piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 108 *euro* apmērā.

Prasītājs/pers. F/ par šo spriedumu iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasītāja prasība un daļā, ar kuru tiesa piespriedusi prasītājam apmaksāt atbildētājas ar lietas vešanu saistītos izdevumus un pilnā apmērā nav atlīdzinājusi prasītājam ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti noraidījusi prasījumu par metodes izsniegšanu, pēc kuras tiek aprēķināta maksa par komunāliem pakalpojumiem, jo saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.$^{-2}$ panta ceturto daļu un 2015.gada 15.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.524 „Kārtībā, kādā nosaka, aprēķina un uzskaita dzīvojamās mājas īpašnieka maksājamo daļu par dzīvojamai mājai nepieciešamajiem pakalpojumiem" 9. un 10.punktu kritērijus un metodiku nosaka dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki, un prasītājs nav iepazīstināts ar šo metodiku un viņam nav zināms, kādā formā šī metodika pastāv. Turklāt lietas materiālos nav pierādījumu, ka prasītājs būtu aicināts iepazīties ar metodiku vai kādu citu dokumentu. Prasītāja ieskatā pirmās instances tiesa izdarījusi secinājumu uz neeksistējoša pierādījuma pamata, tādēļ spriedums daļā, ar kuru noraidīts prasījums par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājam aprēķinu metodi ir prettiesisks.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa nepamatoti noraidījusi prasījumu par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājam komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, jo atbildētāja nav pakalpojuma sniedzējs, bet tikai dzīvokļa īpašnieka pilnvarnieks, kurš pilda starpnieka funkcijas un kuram ir pienākums sniegt detalizētu naudas līdzekļu atskaiti pilnvardevējam saskaņā ar Civillikuma 2343. un 2344.pantu un judikatūrā paustām atziņām. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.524 8.3. un 9.punktam prasītājam ir tiesības prasīt un septiņu darba dienu laikā saņemt atbildi uz pieprasījumu izsniegt ar maksājumiem saistītu informāciju. Atbilstoši judikatūrā paustām atziņām, slēdzot līgumus dzīvojamās mājas īpašnieka vietā, pārvaldnieks kā pilnvarnieks neuzņemas saistības sev, bet dzīvojamās mājas īpašniekam. Līdz ar to prasītāja ieskatā tiesa nepamatoti atzinusi, ka dzīvokļu īpašnieki nav darījuma dalībnieki ar pakalpojumu sniedzējiem, un nepamatoti secinājusi, ka prasītājam nav tiesību iepazīties ar komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķiniem.

Prasītājs apelācijas sūdzībā norādījis, ka tiesas secinājums, ka zaudējumu neesamība norāda uz morālā kaitējuma neesamību, ir neatbilstošs Satversmes 92.pantam, jo katrs tiesību aizskārums rada morālo kaitējumu. Tiesas secinājums, ka nav konstatējamas garīgās ciešanas, bet neērtības un negatīvas emocijas nav garīgās ciešanas, nebalstās uz objektīviem lietas apstākļiem, jo prasītājam negatīvas emocijas izraisīja nevis vienkāršas informācijas neizsniegšana, bet konkrētas informācijas neizsniegšana, proti, faktiski informācijas slēpšana par prasītāja naudas līdzekļu izlietošanu. Prasītāja ieskatā tiesa nav konstatējusi nesniegtās informācijas saturu un tās ietekmi uz prasītāja aizskartajām tiesībām.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka, neizskatot prasītāja iesniegumu pēc būtības un nesniedzot prasīto informāciju, atbildētāja ir pārkāpusi prasītāja tiesības piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, faktiski, aizkarot prasītāja tiesības uz īpašumu, liedzot pieeju informācijai par viņa naudas līdzekļu izlietošanu. Norādīts, ka lietās par kompensācijas noteikšanu nemantiskā kaitējuma nodarīšanas gadījumā ir plaša tiesu prakse, kas skaidri ilustrē tiesas nostāju šāda rakstura jautājumā par aizskarto nemantisko labumu un atlīdzinājuma apmēru.

Prasītājs norādījis, ka ilgstoši pēc būtības neizskatot viņa iesniegumu un neizsniedzot pieprasītos dokumentus, atbildētāja ir rīkojusies pretēji likumam un pārkāpusi prasītāja tiesības saņemt informāciju. Šāda atbildētāja rīcība pazemojusi prasītāja godu un cieņu, turklāt prasītājs ir personiski aizskarts, pārdzīvo, tam ir nodarītas garīga rakstura ciešanas, viņš ir spiests vērsties tiesā, kas rada papildus stresu un uztraukumu. Norādīts, ka notikušais neapšaubāmi ietekmē prasītāja reputāciju un prasītājs ir personiski aizskarts. Tādējādi, prasītāja ieskatā, lai veiktu prevencijas funkciju, ir pamatots lūgums piedzīt kompensāciju 360 *euro* apmērā, kas ir atzīstams par taisnīgu un samērīgu atlīdzības apmēru, jo mazāks atlīdzības apmērs nemudinās atbildētāju ievērot likumu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepareizi piemērojusi Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu, jo ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam tikai prasības noraidīšanas gadījumā. Konkrētajā gadījumā prasība ir daļēji apmierināta, nevis noraidīta. Prasības daļēja apmierināšana apstiprina to, ka atbildētāja ir aizskārusi prasītāja civilās tiesības un prasītāja vēršanās tiesā ir bijusi pamatota. Līdz ar to prasītāja ieskatā ar lietas vešanu saistītie izdevumi atbildētājas labā nebija piedzenami.

Prasītājs apelācijas sūdzībā norādījis, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu arī prasības daļējas apmierināšanas gadījumā ar lietas vešanu saistītie izdevumi piespriežami no atbildētāja par labu prasītājam. Līdz ar to taisnīguma principa ietvaros nevar ietvert argumentus par prasījuma daļēju apmierināšanu un Civilprocesa likuma 44.panta piektās daļas mērķis ir nevis samazināt ar lietas vešanu saistīto izdevumu dēļ prasījuma daļējas

apmierināšanas, bet dēļ 2013.gada 1.janvārī spēkā stājušos Civilprocesa likuma grozījumiem par ar lietas vešanu saistīto izdevumu palielināšanu. Atsaucoties uz Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu, prasītājs norādījis, ka prasītāja samaksātie izdevumi 240,40 *euro* apmērā par advokāta sniegtajiem pakalpojumiem nav uzskatāmi par nesamērīgiem.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, apelācijas sūdzībā lūgts prasību apmierināt pilnībā.

Atbildētāja dzīvokļu īpašnieku biedrība /Nosaukums A/ tiesā iesniegusi paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, norādot, ka pirmās instances tiesa pieņēmusi pamatotu spriedumu un apelācijas sūdzība ir noraidāma. Paskaidrojumos norādīts, ka tiesa pamatoti secinājusi, ka prasītājam bija zināma maksājumu aprēķināšanas metodika, jo komunālo maksājumu aprēķināšanas metodika ir detalizēti aprakstīta 2011.gada 14.septembra dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā, kura saturs ir bijis zināms prasītājam, ko apstiprina fakts, ka 2015.gada 13.augustā, atsaucoties uz līguma saturu, prasītājs parakstījis paziņojumu par vēlmi izbeigt 2015.gada 14.septembra dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu. Turklāt prasītājs nav izmantojis iespēju iepazīties papildus ar aprēķināšanas metodiku, lai gan ticis aicināts apmeklēt atbildētājas biroju 2015.gada 13.jūlijā, 2016.gada 12.jūlijā un 8.decembrī, un 2017.gada 7.februārī.

Paskaidrojumos norādīts, ka pirmās instances tiesa pamatoti noraidījusi prasītāja prasību daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājam komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, jo no prasības pieteikuma un līdz apelācijas sūdzības iesniegšanai nav bijis saprotams, par kādu periodu un par kādiem pakalpojumiem šie rēķini pieprasīti. Turklāt prasītāja pieprasīto dokumentu daudzums ir ļoti apjomīgs, un ar 2017.gada 5.janvāra dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma 4.punktu noteikts, ka dzīvokļa īpašniekam, kurš vēlas saņemt apliecinātas kopijas no biedrības dokumentiem, ir pienākums iepriekš apmaksāt noteiktu maksu par materiālu pavairošanu vai iepazīties ar pieprasītajiem materiāliem atbildētājas birojā, iepriekš saskaņojot apmeklējuma laiku. Par šo kārtību prasītājs bijis brīdināts, tostarp individuāli ar 2017.gada 7.februāra vēstuli.

Paskaidrojumos norādīts, ka, apskatot jautājumu par izdevumu advokāta palīdzības kompensācijas apmēra noteikšanu kopsakarā ar taisnīguma principu, tiesas spriedums šajā daļā ir pamatots, jo prasība ir apmierināta 50% apmērā, līdz ar ko ar lietas vešanu saistīto izdevumu samazinājums uz 50% arī ir taisnīgs. Ņemot vērā minēto, paskaidrojumos lūgts noraidīt prasītāja apelācijas sūdzību.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. F/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Rada Matjušina paskaidroja, ka prasību un apelācijas sūdzību uztur uz tajās norādītajiem pamatiem daļā par rēķinu izsniegšanu, morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu un ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu, jo pēc apelācijas tiesvedības ierosināšanas ir izpildīts prasījums par aprēķinu metodikas izsniegšanu, proti, 2016.gada 12.jūnijā atbildētāja nosūtījusi prasītājam dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas apsaimniekošanas līgumu. Šā līguma 4.4.punktā ir izsmeļoši norādīta visa metodika un visi kritēriji, kādā veidā tiek aprēķināti pārvaldīšanas un apsaimniekošanas izdevumi. No līguma izriet, ka pirmās instances tiesa ir kļūdaini norādījusi, ka šāda metodika ir noteikta Ministru kabineta noteikumos, jo līgumā nav atsauces uz Ministru kabineta noteikumiem, bet uz dzīvokļu īpašnieku pieņemtajiem lēmumiem. Norādīja, ka rēķini prasītājam nepieciešami, lai būtu iespējams pārliecināties, ka rēķinā iekļautās summas ir pamatotas un aprēķinātas atbilstoši metodikai, bet komunikācijas problēmu dēļ prasītājam nav bijis iespējams šādus rēķinus no atbildētājas saņemt vai iepazīties ar šiem dokumentiem, ko apstiprina vairāki akti. Norādīja, ka atbildētāja attiecībā pret prasītāju ir izdarījusi tiesību pārkāpumu, līdz ar to prasītājam ir tiesības saņemt atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu. Norādīja, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmei katrs aizskārums dod tiesības cietušajam uz atlīdzinājumu.

Atbildētājas dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Artūrs Pugejs tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina, papildus paskaidroja, ka prasība un apelācijas sūdzība norāda tikai uz principiālu prasītāja pozīciju, jo paši par sevi pakalpojumu rēķini nekādu informāciju prasītājam nedod, ir nepieciešama papildus informācija. Norādīja, ka 2015.gada 13.augusta paziņojums apliecina, ka prasītājam ir bijis izsniegts līgums. Attiecībā uz prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu norādīja, ka prasījums nav pierādīts un formālais pārkāpums prasītājam morālu kaitējumu nav radījis.

**MOTĪVU DAĻA**

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un iepazinusies ar rakstveida pierādījumiem, apsvērusi apelācijas sūdzības motīvus, novērtējusi to kopumā, atzīst, ka /pers. F/ apelācijas sūdzība tās uzturētajā daļā par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ izsniegt prasītājam komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, uz kuru pamata tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem, ir pamatota un apmierināma, bet daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu noraidāma kā nepamatota. Savukārt /pers. F/prasības daļā par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ izsniegt metodi, pēc kuras aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem, tiesvedība izbeidzama sakarā ar to, ka prasītājs šajā daļā prasību neuztur.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Prasītājs Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 20.aprīļa spriedumu pārsūdzējis daļā, ar kuru noraidīta prasība daļā par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai izsniegt /pers. F/ metodi, pēc kuras tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem, un komunālo pakalpojumu rēķinus, uz kuru pamata tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem, daļā, ar kuru noraidīta prasība par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu no dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/ par labu prasītājam 360 *EUR* apmērā un daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu lietas dalībniekiem.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru apmierināti /pers. F/ prasījumi par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ sniegt atbildi uz /pers. F/ 2015.gada 18.jūnija iesniegumu un par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ izsniegt /pers. F/ dzīvojamās mājas /adrese/ uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma kopiju, nav pārsūdzēts un līdz ar to ir stājies likumīgā spēkā.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve neuzturēja prasību daļā, ar kuru lūgts uzlikt dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/par pienākumu izsniegt /pers. F/ metodi, pēc kuras tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem. Paskaidroja, ka pēc apelācijas tiesvedības ierosināšanas, 2016.gada 12.jūnijā dzīvokļu īpašnieku biedrība /Nosaukums A/ ir nosūtījusi prasītājam 2011.gada 14.septembra Dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu (lietas 84.-90.lapa), kura 4.4.punktā ir izsmeļoši norādīta pārvaldīšanas un apsaimniekošanas izdevumu aprēķināšanas metodika un kritēriji.

Civilprocesa likuma 223.panta 4.punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību, ja prasītājs atteicies no prasības.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka ir pietiekams pamats piemērot Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu un izbeigt tiesvedību civillietā daļā par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ izsniegt /pers. F/ metodi, pēc kuras tiek aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem.

Tiesvedība lietā izbeidzama ar Civilprocesa likuma 225.pantā paredzētajām tiesvedības izbeigšanas sekām, kas noteic, ja tiesvedība izbeigta, atkārtota griešanās strīdā starp tām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

Prasītājs pārsūdzējis pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīts prasījums par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājam komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, uz kuru pamata tiek aprēķināta maksa par komunāliem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem.

Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa nosaka, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie

nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Lietā nodibināts, ka prasītājam /pers. F/ pieder dzīvoklis Nr./numurs/ un pie tā piederošā kopīpašuma 6151/600199 domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas /adrese/, ko apliecina zemesgrāmatu nodalījuma kopija (lietas 73.lapa).

Lietā nepastāv strīds par to, ka šo namīpašumu, pamatojoties uz 2010.gada 4.decembra dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmumu un 2011.gada 14.septembra Dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu, kas noslēgts starp dzīvokļu īpašnieku biedrību /Nosaukums A/ un nekustamā īpašuma /adrese A/ dzīvokļu īpašniekiem (lietas 84.-90.lapas), pārvalda un apsaimnieko atbildētāja - dzīvokļu īpašnieku biedrība /Nosaukums A/

Nav strīda par to, ka prasītājam kā dzīvokļa īpašniekam ir saistošs likumā noteiktā kārtībā starp dzīvokļu īpašnieku biedrību /Nosaukums A/ un nekustamā īpašuma /adrese A/ dzīvokļu īpašniekiem 2011.gada 14.septembrī noslēgtais Dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgums.

Lietā nav strīda arī par to, ka prasītājs pēc atbildētājas 2015.gada 12.maija pirmstiesas brīdinājuma saņemšanas, kurā aprēķināts maksājumu parāds 501,03 EUR, 2015.gada 18.jūnijā ir vērsies pie atbildētājas ar iesniegumu, cita starpā lūdzot uzrādīt attiecīgo komunālo pakalpojumu rēķinus par visu minētajā brīdinājumā norādīto maksājumu parāda periodu, lai prasītājam būtu iespēja pārliecināties par aprēķinu pareizību (lietas 9.lapa). Minētie fakti atbilst lietas materiāliem un saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesai tie nav jāpārbauda. Nav strīda, ka atbildētāja 2015.gada 18.jūnija iesniegumā prasītos komunālo pakalpojumu rēķinus prasītājam nav izsniegusi.

Strīds lietā pastāv par prasītāja tiesībām saņemt no atbildētājas komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, uz kuru pamata tiek aprēķināta maksa par komunāliem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu dzīvokļa īpašniekam noteikts pienākums piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, tostarp norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana). Saskaņā ar šī likuma 13.pantu dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos izdevumus obligāti veicamo dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kā arī dzīvokļu īpašnieku kopības noteikto atlīdzību pārvaldniekam par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, ja tāda paredzēta dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā.

Atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka darbību regulē Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, tostarp šī likuma 14.panta otrā daļa, kas noteic pārvaldnieka pienākumu sniegt dzīvojamās mājas īpašniekam aktuālu, nepārprotamu un pilnīgu informāciju par dzīvojamās mājas īpašniekam saistošiem normatīvajiem aktiem un no tiem izrietošajām saistībām, par pārvaldnieka saistībām, kas izriet no pārvaldīšanas uzdevuma, kā arī – pēc dzīvojamās mājas īpašnieka pieprasījuma – par jautājumiem, kas attiecas uz pārvaldīšanas uzdevumu.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājam kā dzīvokļa īpašniekam ir tiesības saņemt informāciju, kā tiek veikta kopīpašumā esošās dzīvojamās mājas apsaimniekošana, kā un kādiem mērķiem tiek izmantotas dzīvokļu īpašnieku iemaksātās naudas summas. Savukārt, atbildētājai no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta otrās daļas izriet pienākums sniegt dzīvokļu īpašniekiem šādu informāciju un atbildēt uz viņu iesniegumiem.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16.pantu dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesīga izlemt ikvienu jautājumu, kas attiecas uz kopīpašumā esošo daļu, un vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesīga lemt par pilnvarojuma došanu un atsaukšanu, kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanas formu, atsevišķu vai visu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību uzdošanu pārvaldniekam un to atsaukšanu un dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumu noteikšanas un maksāšanas kārtību (Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta otrā daļa).

Kā norādīts judikatūrā, pēc būtības apsaimniekošanas līgums uzskatāms par pilnvarojumu Civillikuma 2289.panta izpratnē, kad viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs – šajā gadījumā dzīvojamās mājas pārvaldnieks) uzņēmusies izpildīt otrai (pilnvarotājam, uzdevuma devējam – šajā gadījumā dzīvokļa īpašniekam) zināmu uzdevumu, proti, uzturēt un apsaimniekot dzīvojamo māju, savukārt dzīvokļa īpašnieks samaksāt par to (skat. Augstākās tiesas Civillietu departaments 2016.gada 26.februāra spriedumā lietā Nr. SKC-43/2016).

Dzīvojamās mājas īpašnieki (visi dzīvokļu īpašnieki kopā) ir rīcībspējīgā līgumslēdzēja puse, gan slēdzot ar pārvaldnieku līgumu par mājas pārvaldīšanu, gan līgumus par mājai nepieciešamo komunālo pakalpojumu sniegšanu. Slēdzot līgumus dzīvojamās mājas īpašnieka vietā, pārvaldnieks kā pilnvarnieks neuzņemas saistības sev, bet dzīvojamās mājas īpašniekam (skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 2.decembra spriedumu lietā Nr.SKA-706/2013).

No iepriekš minētā nepārprotami izriet, ka prasītājam kā dzīvokļa īpašniekam ir tiesības prasīt un saņemt no dzīvokļu īpašnieku kopuma pilnvarotā namīpašuma apsaimniekotāja informāciju, kas attiecas uz komunālo pakalpojumu rēķinu aprēķināšanu pēc apsaimniekotāja noslēgtiem līgumiem par komunālo pakalpojumu sniegšanu dzīvokļu īpašniekiem.

Izvērtējot atbildētājas iebildumus, ka prasītājs ir aktīvi piedalījies dzīvokļu īpašnieku kopsapulcēs un ka prasītājs ir informēts par iespēju ar prasītajiem dokumentiem iepazīties atbildētājas birojā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tie nerada pamatu prasījuma par komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinu izsniegšanu noraidīšanai, jo nav uzskatāmi par pietiekamu pamatu, lai prasītājam, kas ir atbildētājas apsaimniekotā namīpašuma kopīpašnieks, liegtu iespēju izvēlēties veidu, kādā viņam iepazīties ar prasītajiem dokumentiem. No atbildētājas iesniegtās dzīvokļu īpašnieku biedrības atbildes vēstules uz 18.06.2015 vēstuli (lietas 77.lapa), kurā atbildētāja ir norādījusi prasītājam uz tiesībām iepazīties ar komunālo pakalpojumu rēķiniem pieņemšanas laikā /adrese/, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka dzīvokļu īpašnieku biedrība /Nosaukums A/ neapstrīd faktu, ka prasītājam kā dzīvokļa īpašniekam ir tiesības iepazīties ar prasītajiem dokumentiem. Turklāt no atbildes vēstules secināms, ka atbildētājas rīcībā ir informācija, kuru prasītājs vēlas saņemt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotiem atbildētājas iebildumus, ka no prasības pieteikuma līdz apelācijas sūdzības iesniegšanai nav bijis saprotams, par kādu periodu un par kādiem pakalpojumiem šie rēķini pieprasīti, jo no prasības pieteikuma nepārprotami izriet, ka prasītājs pieprasa rēķinus par periodu, par kuru viņam aprēķināts komunālo maksājumu parāds, bet apstāklis, ka prasītājs pieprasījis rēķinus, nesašaurinot šo jēdzienu ar atsevišķu komunālo pakalpojumu veidu uzskaitījumu, norāda uz to, ka prasītājs vēlas saņemt visu uz konkrēto laika periodu attiecināmo komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, uz kuriem pamatojoties, atbildētāja izrakstījusi rēķinus prasītājam kā dzīvokļa īpašniekam.

Atbilstoši Civillikuma 994.pantam par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās. No lietas materiāliem pievienotā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma Nr. 26419-3 noraksta (lietas 73.-75.lapa) Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītājam īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr./numurs/ un kopīpašuma 6151/600199 domājamo daļu no daudzdzīvokļu mājas /adrese/ nostiprinātas 2014.gada 23.aprīlī, pamatojoties uz 2014.gada 16.aprīļa nekustamā īpašuma pirkuma līgumu.

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājam ir tiesības saņemt un iepazīties ar rēķiniem uz kuru pamata aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem, kas izsniegti laikā no 2014.gada 23.aprīļa līdz prasības celšanas dienai, 2015.gada 1.decembrim.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prasītāja prasību daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izsniegt prasītājam komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus par laika periodu no 2014.gada 23.aprīļa līdz 2015.gada 1.decembrim, uz kuru pamata aprēķināta maksa par

komunālajiem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, noraidot prasību daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt prasītājam rēķinus, uz kuru pamata tiek aprēķināta maksa dzīvokļu īpašniekiem par komunālajiem pakalpojumiem, nav pietiekami izvērtējusi prasītāja kā dzīvokļa īpašnieka tiesības saņemt informāciju par to, kā tiek veikta kopīpašumā esošās dzīvojamās mājas apsaimniekošana, un atbildētājas kā šīs dzīvojamās mājas apsaimniekotājas pienākumu sniegt dzīvokļu īpašniekiem šādu informāciju.

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 20.aprīļa spriedumu prasītājs pārsūdzējis arī daļā, ar kuru noraidīta prasība daļā par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu no atbildētājas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai motivācijai daļā, ar kuru noraidīts prasījums par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Izvērtējot attiecībā uz morālā kaitējuma atlīdzināšanu apelācijas sūdzības argumentus, kuri pēc savas būtības ir analogi prasībā norādītajiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt par pamatu izdarīt pirmās instances tiesai pretējus secinājumus un prasības apmierināšanai par morālā kaitējuma piedziņu no dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/

Prasītājs, atsaucoties uz Civillikuma 1635.pantu, lūdz piedzīt no atbildētājas atlīdzību par morālo kaitējumu sakarā ar tās prettiesisku rīcību, ilgstoši pēc būtības neizskatot viņa iesniegumus un neizsniedzot viņam pieprasītos dokumentus.

Atbilstoši Civillikuma 1635.panta pirmajai daļai katrs tiesību aizskārums, t.i., katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums) dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Atbilstoši judikatūrā paustajām atziņām atbildētāja prettiesiska rīcība nav vienīgais apstāklis, kas ietilpst Civillikuma 1635.panta normas tiesiskajā sastāvā un pamato morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

No Civillikuma 1635.panta otrajā daļā ietvertās jēdziena definīcijas izriet, ka morālais kaitējums ir nemantisks kaitējums, proti, ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Tātad morālais kaitējums ir fiziskas vai garīgas ciešanas, ko izraisījis prettiesisks (ar neatļautu darbību) cietušā nemantisku tiesību vai labumu aizskārums.

Morālā kaitējuma atlīdzības pienākuma izvērtēšanai piemērojamā norma ir Civillikuma 1635.pants. Ievērojot to, ka nepastāv Civillikuma 1635.panta trešajā daļā norādītie apstākļi, kuros likumdevējs paredz kaitīgo seku prezumpciju un atbrīvo no pierādīšanas (nav noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo), prasītājam ir jāpierāda morālais kaitējums, proti, jāpierāda, ka ir iestājušās nelabvēlīgās sekas.

Kā atzīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada tiesu prakses apkopojumā "Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās" ir noprotams, ka likumdevējs, ieviešot pazīmi „fiziskas un garīgas ciešanas", kas atbilst citu valstu praksē atzītajam kritērijam (angliski „pain and suffering"), vēlējies novērst atlīdzības noteikšanu par jebkuru cilvēka labsajūtas mazinājumu. Tiesu praksē atzīts, ka visos gadījumos morālā kaitējuma atlīdzināšanas priekšnoteikums ir tas, ka tiesību aizskārums ir būtisks (jāņem vērā morālā kaitējuma smagums un sekas – Civillikuma 1635.panta otrā daļa). Līdz ar to par garīgām ciešanām nav atzīstamas jebkuras neērtības, vilšanās, sarūgtinājums vai nepiepildījušās cerības.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka ne katrs tiesību aizskārums rada morālo kaitējumu, jo atbildība vispār ir noteikta par tādu neatļautu darbību, kas izraisījusi negatīvas sekas, kuras sauc par kaitējumu, kas var izpausties zaudējumos vai/un morālā kaitējumā.

Morālais kaitējums ir sekas, ko rada nepamatotais tiesību aizskārums. Tiesības uz atlīdzinājumu personai ir paredzētas, lai pēc iespējas novērstu (mazinātu) šīs sekas. Līdz ar to atlīdzinājuma piedziņai nepieciešams konstatēt morālā kaitējuma esamību.

Izvērtējot prasītāja apelācijas sūdzībā norādītos pirmās instances tiesas spriedumus civillietās Nr.C30476313, C27143112, C29426615, C31237415, C31263415, tiesas kolēģija atzīst, ka tie nav attiecināmi uz konkrētā strīda izšķiršanu šādu iemeslu dēļ:

Civillietās Nr.C30476313 un Nr. C31263415 nav līdzīgu apstākļu, jo abos gadījumos tiesa konstatējusi, ka atbildētāja atkārtoti un ilgstoši, otrajā gadījumā līdz pat tiesas sēdei nav izskatījusi prasītāja iesniegumus un sniegusi atbildes uz tiem, turpretim šajā lietā prasītājs cēlis prasību, mazāk kā viena gada laikā nesaņemot atbildi uz vienu iesniegumu. Prasītājs norādījis uz pirmās instances tiesas spriedumiem lietās Nr.C27143112 un C29426615, kas apelācijas instancē atzīti daļā par morālā kaitējuma piedziņu par nepamatotiem un prasības šajā daļā noraidītas, savukārt, lieta Nr.C31237415 ir izskatīta tikai pirmajā instancē. Turklāt, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2016.gada 5.maija spriedumā lietā Nr.C29426615 atzinusi par nepierādītu to, ka atbildētājas pieļautais tiesību aizskārums – informācijas neizsniegšana uz vienu iesniegumu, būtu prasītājam radījis smagas sekas, un Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 10.aprīļa spriedumā lietā Nr. C27143112 tiesas kolēģija uzskatījusi, ka prasītājs nav pierādījis, ka atbildes nesaņemšana radījusi viņam garīgas ciešanas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Izvērtējot lietas materiālus, prasītāja apelācijas sūdzībā norādīto un tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītājs nav iesniedzis lietā pierādījumus, kas apstiprinātu, ka atbildētājas bezdarbība ir radījusi prasītājam morālo kaitējumu.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs nav pierādījis morālo kaitējumu, respektīvi, nav pierādījis faktu, ka viņam ir iestājušās nelabvēlīgas sekas. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība par morālā kaitējuma atlīdzināšanu 360 *euro* apmērā ir noraidāma kā nepamatota.

Pirmās instances tiesa, noraidot prasību daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu, ir pieņēmusi lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstošu spriedumu un Civillikuma 1635.panta normas uz lietā konstatētajiem apstākļiem attiecinājusi pareizi, atbilstoši to jēgumam, izvērtējot gan lietas apstākļus to kopumā, gan pušu sniegtos paskaidrojumus lietā.

Prasītājs ir pārsūdzējis pirmās instances spriedumu daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu par labu atbildētājai 108 *euro* apmērā un daļā, ar kuru par labu prasītājam no atbildētājas piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi samazinātā apmērā.

Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamatots apelācijas sūdzības arguments, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru no prasītāja par labu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 108 *euro* apmērā, nav motivēts, turklāt neatbilst Civilprocesa likuma 44.panta judikatūrā un tiesu praksē nodibinātai izpratnei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis.

Tādējādi atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam prasītāja ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir piedzenami no atbildētāja, ja viņa

prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, savukārt, atbildētājs var pretendēt uz ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu no prasītāja tikai prasības pilnīgas noraidīšanas gadījumā.

Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka atbildētājs nevar prasīt tiesu pārnest izdevumus advokāta palīdzības samaksai uz prasītāju gadījumos, ja tiesa daļēji apmierinājusi prasību un piedzinusi kaut vai naudas izteiksmē pavisam niecīgu summu. Prasības daļēja apmierināšana apstiprina to, ka atbildētājs ir aizskāris prasītāja civilās tiesības un viņa vēršanās tiesā bijusi pamatota. Tas nozīmē, ka atbildētājs var lūgt atlīdzināt prasītājam ar lietas vešanu saistītos izdevumus tikai tad, ja prasība noraidīta (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 19.septembra spriedumu lietā Nr. SKC-2082/2014, 2016.gada 31.marta spriedumu lietā Nr. SKC-54/2016, 2016.gada 12.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-342/2016).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu tiesa, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Konkrētajā gadījumā pirmās instances tiesa, piemērojot Civilprocesa likuma 44.pantu, nav ņēmusi vērā pastāvošo judikatūru, jo, apmierinot prasību daļēji, atbildētājas labā piedzinusi izdevumus par advokāta juridiskiem pakalpojumiem. No pārsūdzētā sprieduma neizriet, ka pirmās instances tiesa būtu argumentēti secinājusi, ka jautājums par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu par labu atbildētājam ir izlemjams neatbilstoši pastāvošai judikatūrai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka šajā lietā, pie apstākļiem, ka prasība ir daļēji apmierināta, atbilstoši judikatūrā sniegtajam Civilprocesa likuma 44.panta skaidrojumam un tiesu praksē nostiprinātajam principam nav pamata ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņai no prasītāja dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/ labā 108 *euro* apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta otrajai daļai ar lietas vešanu saistītie izdevumi piedzenami no atbildētāja par labu prasītājam neatkarīgi no tā, vai prasība ir apmierināta pilnībā vai tikai kādā tās daļā. Arī judikatūrā ir atzīts, ka prasības daļēja apmierināšana apstiprina to, ka atbildētāja ir aizskārusi prasītāja civilās tiesības un prasītāja vēršanās tiesā ir bijusi pamatota (sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr. SKC-1770/2013).

Konkrētajā gadījumā prasība ir daļēji apmierināta, tātad pamatoti celta, un par taisnīgu ir atzīstama prasītājam tiesība saņemt ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu tādā apmērā, kādu prasītājs lūdzis, ja tas uzskatāms par samērīgu, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus un ja tas nepārsniedz atbilst Civilprocesa likuma 44.panta pirmajā daļā noteikto ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināmo apmēru.

Šajā lietā apmierināti ir prasītāja pieteiktie nemantiskie prasījumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmā panta 1.punkta d apakšpunktam ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta piektajai daļai tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši – lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājam /pers. F/ juridisko palīdzību lietā visā tiesvedības laikā sniedza zvērināta advokāte Rada Matjušina.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs pirmās instances tiesā iesniedza 2016.gada 7.aprīļa kvīti Nr.034725 (lietas 23.lapa), kas apliecina prasītāja maksājumu par advokāta palīdzību 290,40 *euro* apmērā, 2015.gada 30.novembra rēķinu Nr.15205 par summu 250 *euro* (lietas 24.lapa) un maksājuma uzdevumu Nr.304, kas apliecina rēķina Nr.15205 samaksu (lietas 25.lapa). Savukārt, apelācijas instances tiesā prasītājs iesniedza 2017.gada 27.februāra kvīti Nr.052335, kas apstiprina 187,55 *euro* samaksu par advokāta pakalpojumiem (lietas 101.lapa). Lietā iesniegtie advokātes R.Matjušinas rēķini un maksājuma dokumenti apliecina, ka prasītājam pirmās instances tiesā ir radušies ar lietas vešanu saistīti izdevumi advokāta palīdzības apmaksai 540,40 *euro* apmērā, bet apelācijas instances tiesā – 187,55 *euro* apmērā, kopā 727,95 *euro*. Civillietu

Civillietu tiesas kolēģija ņemot vērā prasītāja norādīto ar lietas vešanu saistīto izdevumu summu, kopsakarā ar lietas sarežģītību un apjomu, kā arī to, ka prasītāja pilnvarotā pārstāve ir piedalījusies lietas izskatīšanas procesā visās notikušajās tiesas sēdēs divu instanču tiesās, sniegusi juridisku palīdzību prasītājam par prasības pieteikuma sagatavošanu, sagatavojusi apelācijas sūdzību, sniegusi paskaidrojumus lietā, atzīst, ka prasītājam ir atlīdzināmi ar lietas vešanu saistītie izdevumi tādā apmērā, kādā prasītājs lūdzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā prasītāja 2016.gada 9.maijā tiesā iesniegtajā apelācijas sūdzībā norādīto, ka pirmās instances tiesa nepamatoti ir uzskatījusi par nesamērīgiem prasītāja samaksātos izdevumus par advokāta sniegtajiem pakalpojumiem 240,40 *euro* apmērā, un atzīst, ka atlīdzināmie izdevumi par advokāta sniegto palīdzību pirmās instances tiesā ir nosakāmi 240,40 *euro* apmērā.

Attiecībā uz izdevumu advokāta palīdzības samaksai atlīdzināšanu, kas prasītājam radušies sakarā ar tiesvedību apelācijas instances tiesā, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai ir nosakāmi to faktiskajā apmērā, 187,55 *euro*, jo tiesvedība lietā ir ilgusi vairākus gadus, pirmajā instancē ir notikušas vairākas tiesas sēdes, ir sagatavota prasība un apelācijas sūdzība, zvērināta advokāte R.Matjušina ir pārstāvējusi prasītāju katrā tiesas sēdē, un atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai ir daudzkārt zemāki nekā likumā noteiktā maksimālā atlīdzība. Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 427,55 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus; ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta otro daļu, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs ir maksājis valsts nodevu par vienu mantisku prasījumu par morālā kaitējuma piedziņu un diviem nemantiskiem prasījumiem. Prasība ar pirmās instances tiesas sprieduma apmierināta daļā par pienākuma uzlikšanu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ sniegt atbildi uz /pers. F/ 2015.gada 18.jūnija iesniegumu un pienākuma uzlikšanu izsniegt prasītājam dzīvojamās mājas /adrese/ uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma kopiju, un ar šo sprieduma apmierināta daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, savukārt, apelācijas instancē prasītājs neuzturēja iesniegto apelācijas sūdzību daļā par pienākuma uzlikšanu izsniegt aprēķina metodi, jo atbildētāja šajā daļā ir prasību apmierinājusi pēc pirmās instances tiesas sprieduma. Tādējādi prasība ir apmierināta daļēji, ir apmierināti prasītāja pieteiktie nemantiskie prasījumi, bet prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājuma piedziņu ir noraidīts.

Ņemot vērā to, ka prasītājs ir samaksājis valsts nodevu par diviem nemantiskiem prasījumiem un par vienu mantisku prasījumu, par katru 71,14 *euro* apmērā, secināms, ka prasītāja labā no atbildētāja ir piedzenamas divas trešdaļas no prasītāja samaksātajiem tiesas izdevumiem, savukārt, atbildētājas labā tiesas izdevumi nav piedzenami, jo lietas ietvaros atbildētāja šādus izdevumus nav maksājusi.

Prasītājs ir samaksājis valsts nodevu par prasības pieteikuma iesniegšanu 142,28 *euro* (lietas 34.lpp.), valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 213,42 *euro* (lietas 50. lpp., 64.lpp.) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (lietas 36.lpp), kopā 360,40 *euro*. Atbilstoši iepriekš norādītajam no biedrības par labu prasītājam piedzenami tā samaksātie tiesas izdevumi 240,27 *euro* apmērā ( 2/3 no 360,40 = 240,27).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam valstij ir atlīdzināmi tiesas izdevumi, kas iepriekš nav samaksāti. Tiesību doktrīnā sniegts skaidrojums, ka lietas dalībniekam, kurš nav iepriekš samaksājis tiesas izdevumus valsts ienākumos vai arī, ja to samaksa ir bijusi atlikta, ir jāsamaksā valstij

nenomaksātie tiesas izdevumi, ja tiesas nolēmums nav viņa labā un viņš nav atbrīvots no tiesas izdevumiem (Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 149.lpp.).

Par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu lietā pirmajā instancē ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,94 *euro* apmērā un apelācijas instancē 12,94 *EUR euro* apmērā, kopā 16,88 *EUR*, ko apliecina uzziņa par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem. Prasītājs pie prasības celšanas samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,18 *euro* apmērā (16,88 – 4,70 = 12,18) ir piedzenami no atbildētājas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 197.pantu Civillietu tiesas kolēģija nosaka atbildētājai termiņu pienākuma izpildīšanai – vienu mēnesi no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Ja atbildētāja noteiktā termiņā spriedumu neizpilda, prasītājs ir tiesīgs izpildīt šīs darbības uz atbildētājas rēķina, pēc tam no viņas piedzenot nepieciešamos izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par naudas summu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

**REZOLUTĪVĀ DAĻA**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 97.pantu, 189.-194.pantu, 204.[1]pantu, 223.panta 4.punktu, 426., 430., 432., 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

**nosprieda:**

/pers. F/ prasību pret dzīvokļu īpašnieku biedrību /Nosaukums A/ par pienākuma uzlikšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu – apmierināt daļēji.

Uzlikt dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par pienākumu izsniegt /pers. F/, personas kods /personas kods/, par laika periodu no 2014.gada 23.aprīļa līdz 2015.gada 1.decembrim komunālo pakalpojumu sniedzēju rēķinus, uz kuru pamata aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem.

Izbeigt tiesvedību /pers. F/ prasības daļā pret dzīvokļu īpašnieku biedrību /Nosaukums A/ par pienākuma uzlikšanu izsniegt metodi, pēc kuras aprēķināta maksa par komunālajiem pakalpojumiem.

Daļā par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu no dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/ 360 EUR apmērā /pers. F/ prasību noraidīt.

Piedzīt no dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. F/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus 667,82 EUR (seši simti sešdesmit septiņi *euro* 82 *euro* centi).

Piedzīt no dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12,18 EUR (divpadsmit *euro* 18 *euro* centi).

Noteikt dzīvokļu īpašnieku biedrībai /Nosaukums A/ termiņu izpildei sprieduma daļā par pienākuma uzlikšanu 20 (divdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Sprieduma daļā par piedziņu labprātīgas izpildes termiņu noteikt 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā, lai netiktu uzsākta sprieduma piespiedu izpilde.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka : Valsts kase, kods TRELLV22. Maksājuma mērķī jānorāda civillietu identificējoša informācija.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2017.gada 28.jūnijā.

| | | |
|---|---|---|
| Tiesnese referente | (paraksts) | L.Pliča |
| Tiesnese | (paraksts) | S.Buivide |
| Tiesnesis | (paraksts) | M.Sviķis |